טבול יום פרק שנים עשר זבחים

רבי אלעזר ברבי שמעון כו'. קסבר גזריקה כשרה תליא היתר העור אבל נפסל בשר קודש זריקה אין העור מותר ואפילו הופשט קודש פסולו: **מ"ד.** הדם מרצה על העור לאחר שנפסל בשר: **רבי אליעזר** ר"ש **אליעזר דר' אליעזר** כ"ש לא **פליגי.** כלומר מילתיה דרבי אלעזר ברבי שמעון דאמר לא הורצה ולאי פלוגתא היא דעל כרחך מודה הוא ה)דאפילו רבי אליעזר לא קאי כוותיה דהא קאמר זריקה לכתחילה אף ע"פ שאין בשר כגון אבל אם נשרף אלמא זריקה מעליתא היא: **כי פליגי אליבא דרבי יהושע.** כלומר הא דאמר דמ"ד הורצה כר' אליעזר ולא כרבי יהושע ליתא דאפילו אליבא דרבי יהושע אמרה רבי למילתיה: ה"ג **עד כאן לא פ"ר יהושע אלא בבשר דליבא פסידא לכהנים.** ע"כ לא קאמר רבי יהושע אם אין בשר אין דם אלא לענין עבודת קרבן לבעלים לאוכלה דליכא פסידא לכהנים והתורה אמרה (דברים יב) הבשר והדם: **אבל לענין עור דליבא פסידא דכהנים אפילו רבי יהושע מודה.** דלא מפסידינא מ) להו שלא כדין ואם נשרף בשר אם אבל קודש זריקה לכתחילה לא חרוך ולכ"ע ו) פסידא דכהנים שהרי לא קרב הקרבן יא) ואם עבר חרק הדם הוא זריקה להתיר העור אע"פ ז) שלא עלה לו הקרבן הקרבה הוי וקריעת ביה עור העולה אשר הקריב: **מידי דהוה** ח) **אדיעבד.** דקתני אם זרק הורלה. הגיתה גבי נטמא אינא לאימר הכין מלה אבל ט) גבי יולא לא מלה הכין וקאמר אם זרק הורלה אלמא ק"ל ד) היה לו לרבי יהושע בדרשה זו דאם אין בשר אין דם אם זרק הורלה אלכך גבי אבל וזרוף נמי אע"ג דבדיעבד נמי פסול כדאמרינן בכילד לולין (פסחים עח:) לענין עור מיהא מודה: **למלוקן לא קאמר.** דהני הכשר מלוקן כך וכי קאמר ר' חנינא בנשרפין מחמת פסולן: **והאיכא קודש הפשט וקודש זריקה.** דכין לרבי כין לרבי אלעזר ברבי שמעון נשרף לרבי משום דקודש הפשט ולרבי אלעזר משום דקודש זריקה: **חלון קאמרי'.** מימי לא דאיתי עור מופשט יולא לבית השריפה והנפסל קודש הפשט עורו נשרף בשבילו מ) ואין מפשיטים אותו: **והאיכא אחר הפשט קודש זריקה.** דלרבי אלעזר ברבי שמעון חלון מ) ונשרף הוא: ומשני **רבי חנינא דרבי**

ומאי אחר הפשט קודש שנראו להפשט אחר שנראו להפשט מאי רבי ומאי רבי אלעזר בר' שמעון דתניא רבי אומר הדם מרצה על העור בפני עצמו וכשהוא עם הבשר נולד בו פסול בין קודם זריקה בין לאחר זריקה הרי הוא כיוצא בו [6]רבי אלעזר בר"ש אומר אין הדם מרצה על העור בפני עצמו וכשהוא עם הבשר נולד בו פסול קודם זריקה הרי הוא כיוצא בו אחר זריקה הורצה בשר שעה אחת יפשיטנו ועורו לכהנים לימא בדרבי אליעזר ורבי יהושע קמיפלגי [1]ועשית עולותיך הבשר והדם [2]רבי יהושע אומר [3]אם אין דם בשר אם אין בשר אין דם רבי אליעזר אומר דם אע"פ שאין בשר שנאמר [4]ודם זבחיך ישפך א"כ מה ת"ל ועשית עולותיך הבשר והדם לומר לך [5]מה [6]דם בזריקה אף בשר בזריקה הא למדת שריוח יש בין כבש למזבח לימא מ"ד הורצה כר"א ומ"ד לא הורצה כר' יהושע [1]אליבא דר"א כ"ע לא פליגי כי פליגי אליבא דרבי יהושע מ"ד לא הורצה כרבי יהושע מ"ד הורצה אמר לך עד כאן לא קאמר רבי יהושע התם אלא בבשר דליכא פסידא לכהנים אבל עור דאיכא פסידא לכהנים אפילו רבי יהושע מודה מידי דהוה אדיעבד [2]דתנן [3]נטמא בשר או נפסל או שיצא חוץ לקלעים ר"א אומר יזרוק רבי יהושע אומר [4]לא יזרוק [5]ומודה רבי יהושע שאם זרק [6]הורצה: א"ר חנינא סגן הכהנים כו': ולא הרי פרים הנשרפים ושעירים הנשרפים למצותן לא קאמרינן הרי [7] קודם הפשט וקודם זריקה חלוץ קאמרינן והאיכא אחר הפשט וקודם זריקה לרבי אלעזר ברבי שמעון דאמר אין הדם מרצה על העור בפני עצמו רבי חנינא ברבי סבירא ליה ואיבעית אימא אפילו תוקמא [8] ברבי אלעזר ברבי שמעון מודה רבי שאין הפשט קודם זריקה והאיכא נמצאת טריפה בבני מעיים קסבר נמצאת טריפה בבני מעיים מרצה דיקא נמי דקתני א"ר עקיבא מדבריו למדנו שהמפשיט את הבכור ונמצא טריפה שיאותו הכהנים בעורו ש"מ ואלא מאי קמ"ל ר"ע הא קמ"ל אפילו [9] בגבולין א"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן [10]הלכה כר"ע ואף ר"ע לא אמר אלא כשהתירו מומחה אבל לא התירו מומחה לא [11]הלכתא כדברי חכמים [12](בשר בקבורה והעור בשריפה): **מתני'** פרים הנשרפים ושעירים הנשרפים בזמן שהן נשרפין כמצותן [1]נשרפים בבית הדשן [2]ומטמאין בגדים ואם אינן נשרפין כמצותן נשרפין בבית [3]הבירה ואינן מטמאין בגדים

מאן דאמר לא הורצה ברבי יהושע. תימה היכי מלי סבר כוותיה הא קתני ומודה רבי יהושע דאם זרק הורלה כדבסמוך ונראלה לפרש ומ"ד לא) לא הורלה כר' יהושע דנזר נעמא בשר או נפסל דלא חזרוק אלו אבוד וזרוף דליכא בשר כלל דהתם אפילו בדיעבד לא הורלה והכא נמי אין הדם מרצה על העור בפני עצמו אפילו בדיעבד בנטמא גזירה אטו אבוד וזרוף ולא מיירי הכא באבוד וזרוף אלא בנטמא או נפסל ומ"ד הורלה ע"כ לא קאמר רבי יהושע דגזר לב) אטו אבוד וזרוף ולא זרוף אלא גבי בעלים דליכא פסידא דכהנים שעדיין לא זכו בעורו אבל עור דאיכא פסידא (דכהנים) דבבר זכו כהנים משגזרק הדם אתם לא גזרינן אטו אבוד וזרוף מידי דהוה אדיעבד פי' נפסול יולא וטומאה דדיעבד אם זרק הורלה ולא גזרינן הכא נמי מרלה הדם על העור בפני עצמו ופירוש הקונטרס דמוק: [4] **א"ר** עקיבא מדבריו למדנו כו'. משמע דוקא בעורו יאותו הכהנים אבל בבשרו לא דאפילו לעובדי כוכבים אסור והקשה ה"ר אפרים דבפרק כל פסולי המוקדשים (בכורות לב:) מתיר רבי עקיבא אפילו לעובדי כוכבים ולעיל פי' בריש פרק התערובות (דף עח:)לג) אבל לא התירו מומחה לא משמע דוקא משום עריפות הא לאו הכי לא והיינו דלא כר"מ דקנים בפרק לד) (כל פסולי המוקדשין (דף לג.) בבכור שנאמר שלא על פי מומחה מכאן דקדק בהלכות גדולות דהא דקיימא לן [5] כרבי מאיר בגזירותיו דוקא בגזירותיו ולא בקנסיו [6]:

מאי אחר הפשט קודש שנראו להפשט אחר שנראו להפשט מאי רבי ומאי רבי אלעזר בר' שמעון דתניא רבי אומר הדם מרצה על העור בפני עצמו וכשהוא עם הבשר נולד בו פסול בין קודם זריקה בין לאחר זריקה הרי הוא כיוצא בו [6]רבי אלעזר בר"ש אומר אין הדם מרצה על העור בפני עצמו וכשהוא עם הבשר נולד בו פסול קודם זריקה הרי הוא כיוצא בו אחר זריקה הורצה בשר שעה אחת יפשיטנו ועורו לכהנים לימא בדרבי אליעזר ורבי יהושע קמיפלגי [1]ועשית עולותיך הבשר והדם [2]רבי יהושע אומר [3]אם אין דם בשר אם אין בשר אין דם רבי אליעזר אומר דם אע"פ שאין בשר שנאמר [4]ודם זבחיך ישפך א"כ מה ת"ל ועשית עולותיך הבשר והדם לומר לך [5]מה [6]דם בזריקה אף בשר בזריקה הא למדת שריוח יש בין כבש למזבח לימא מ"ד הורצה כר"א ומ"ד לא הורצה כר' יהושע [1]אליבא דר"א כ"ע לא פליגי כי פליגי אליבא דרבי יהושע מ"ד לא הורצה כרבי יהושע מ"ד הורצה אמר לך עד כאן לא קאמר רבי יהושע התם אלא בבשר דליכא פסידא לכהנים אבל עור דאיכא פסידא לכהנים אפילו רבי יהושע מודה מידי דהוה אדיעבד [2]דתנן [3]נטמא בשר או נפסל או שיצא חוץ לקלעים ר"א אומר יזרוק רבי יהושע אומר [4]לא יזרוק [5]ומודה רבי יהושע שאם זרק [6]הורצה: א"ר חנינא סגן הכהנים כו': ולא הרי פרים הנשרפים ושעירים הנשרפים למצותן לא קאמרינן הרי [7] קודם הפשט וקודם זריקה חלוץ קאמרינן והאיכא אחר הפשט וקודם זריקה לרבי אלעזר ברבי שמעון דאמר אין הדם מרצה על העור בפני עצמו רבי חנינא ברבי סבירא ליה ואיבעית אימא אפילו תוקמא [8] ברבי אלעזר ברבי שמעון מודה רבי שאין הפשט קודם זריקה והאיכא נמצאת טריפה בבני מעיים קסבר נמצאת טריפה בבני מעיים מרצה דיקא נמי דקתני א"ר עקיבא מדבריו למדנו שהמפשיט את הבכור ונמצא טריפה שיאותו הכהנים בעורו ש"מ ואלא מאי קמ"ל ר"ע הא קמ"ל אפילו [9] בגבולין א"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן [10]הלכה כר"ע ואף ר"ע לא אמר אלא כשהתירו מומחה אבל לא התירו מומחה לא [11]הלכתא כדברי חכמים [12](בשר בקבורה והעור בשריפה): **מתני'** פרים הנשרפים ושעירים הנשרפים בזמן שהן נשרפין כמצותן [1]נשרפים בבית הדשן [2]ומטמאין בגדים ואם אינן נשרפין כמצותן נשרפין בבית [3]הבירה ואינן מטמאין בגדים

ס"ל. דאמר הדם מרצה על העור: ה"ג **ואכ"מ אפילו תימא כר' אלעזר כר"ש ומודה רבי שאין הפשט קודם זריקה.** אפילו תימא רבי חנינא כרבי אלעזר ס"ל ודקא קשיא לך הא מיכא מירע בו [7] אמר הפשט קודם זריקה לא מיתרמי כימיו דאפילו לרבי דאמר הדם מרצה על העור בפני עצמו מודה הוא דאין הפשט קודם זריקה (ולא הורגלו בכך) וכל שכן לרבי אלעזר ברבי שמעון לא הורגלו בכך: **והאיכא נמצאת טריפה בבני מעיים.** לא [8] נמצאת פסולו עד שהופשט ופסול זה קודם זריקה וקודם הפשט היה בו דקס"ד [9] דבין לרבי וכין לרבי אלעזר נשרף כדאמרן לרבי משום דקודם הפשט ולרבי אלעזר משום קודם זריקה: **מרבה.** הואיל ולא הוכר פסולו קודם הפשט לרבי וקודם זריקה לרבי אלעזר מרבה על העור והכשר ישרף כשאר פסולי קדשים: **אלא מאי קמ"ל רבי עקיבא.** כיון דשמעינן לרבי חנינא דאמר כשאר קדשים מרבה למה לי לאשמועינן בכור [10]: **דאפילו בגבולין.** בכור בעל מום הנשחט בו [11] במדינה על מומו ולא הפיטו הכתוב אלא באכילה כדכתיב (דברים טו) בשעריך תאכלנו אבל אם מת עורו אסור וטעון קבורה ואשמועינן רבי עקיבא דאיכא אלא ניכר [12] טריפתו עד לאחר הפשט שרחה שחיטתו והפשט עורו כאילו נזרק דמו במקדש ונמצא טריפה לאחר הפשט: **בשר בקבורה.** [13] דאין מתכלין קדשים לכלבים ושריפה ליכא דאין שריפה בקדשים אלא כשהובאה [14] לעזרה ונפסלו לאחר שחיטה: **והעור בשריפה.** לא ידענא טעמא. ונראה בעיני דל"ג האי פירושא [15] אלא ה"ג והלכה כדברי חכמים ותו לא מידי. ותוספתא [16] זו גירסא דתלמידי [17] תרביצאי [18] היא וטעו במה ששנינו במשנתינו במילתייהו דרבנן [19] לגבי השריפה [20] ולא ואני אומר דרבנן לאו אדר"ע קיימי דאילו בכור בגבולין אלא אדרבי חנינא קיימי דאילו בקדשי המקדש: **מתני' נשרפין כביה הדשן.** חוץ לג' מחנות כדילף לקמן בפירקין (דף קה:): **ומטמאין בגדים.** לעסוקין [21] בהן כדכתיב (ויקרא טו) והשורף אותם וגו': **שלא כמצותן.** שנפסלו טעונין [1] שריפה כשאר פסולי קדשים: **בביה הבירה.** פעמים בעזרה פעמים בהר הבית כדאמרינן בגמרא (ע"כ):

היו

מסורת הש"ס

מ) לעיל פה., כ) תוספ' זבחים רפ"ד עפמים עא, ירושל' פסחים פ"ז ה"ה, ג) לעיל שב., ד) (פסחים דף לד: שם.), ה) ירושל' שם,ו) [וע' תוי' לעיל עמ' קל"ה ומצריפה כבורות לב: ד"ה פסקן], ז) לעיל פב., ח) פי' בית המדרש [וע' כס"מ מנחות פב:], ט) שיך לעיל במשנה קנב., י) [ועיינינן מז.], כ) [וע"עתר יעמוה"לו. ד"ה מר, וכ"ה ל: ד"ה וחכמים, וכ"מ עב. ד"ה קונסן, וכ"ה לד: ד"ה וחכמים, ובכורות כח. ד"ה ר"מ].

הגהות הב"ח

(מ) רש"י ד"ה ומאי ר' לגיל בשריפה ואני מ"ל ותיכה ילא נמחק:

שינויי נוסחאות

א) קמיפלגי דתניא ועשית כל"ל ר"ש: ב) לא אליבא כו' כל"ל וכ"ה בכל כתה"י. ד"ק: ג) בשם גרס איוצא. וכ"ה בכתה"י דרש"י. אבל הנוס' גרסו אדיעבד: ד) ל"ל דתניא ובחיי הגרי"ב: ה) ל"ל והאיבא ש"ס: ו) ל"ל תיכא. ש"ס: ז) דאפילו ש"ס: ח) בכ"ס דרבי אליעזר. ותיכה דאילו ליתא: ט) מספדינן ב"ס: י) דליבא ב"ס: יא) בכ"ס טקפ ולא טרחו בקרבן זה. ועי' פנים מאירות שפי כפנים מאירות: יב) דאע"פ ב"ס: יג) דהוה אדיבא דקתני גבי יוצא אם זרק בר' כל"ל ש"ס הגרי"ב: יד) כ"ס ודיו קל. ובס' נאמ"ס גרס קבלה: טו) עם בשרו ב"ס: טו) שמעון נשרף וחלוץ הוא כל"ל ש"ס: יז) בו פסול אחר ש"ס: יח) ל"ל דלא. ש"ס: יט) ל"ל וקסיד. ש"ס: כ) ל"ל בבכור. ש"ס: כא) תיכה בו נמחק ש"ס: כב) בכתה"י דלא הובר טריפותו עד לאחר הפשט שרייה שחיטתו והפשטו לעורו כר. ובס' כדיו רפ"ע ובס' ובס"ל בס"ג ובס"ד ל"ק: כג) בקבורה. בדין קדשים בחוץ ראין כר' ש"ס: כד) כשהובאו. בהתיר ש"ס: כה) אבל הרמב"ם גרס לה ומיקר לה בכמוכ חס. ועיין כרע"ב ובכס"מ שם פ"ג מהלכות בכורות ה"ה, ועיין בהש"ל ל"ק. הגרי"ב: כו) ותוספת (דרש רפ"ב: כז) ל"ל דתרביצאי (שם ובחרי ובה בראש מס' בכורות. ועי' לעיל דף ג ע"ב בס"ג אות מ' ובליקוטים שם: כח) דרבנן יצא לבית השריפה ואני אומר ובר' כל"ל (ש"ס. וכ"ה בראש שם: כט) ל"ל לעוסקים. ש"ס: ל) ל"ל ושעונין (בחרי ודיו: לא) ל"ל מ"ד (כלא ת"ל) ש"ס: לב) ל"ל בדרה ש"ס: לג) כלן הס"ד. ומה"ד אבל לא התירו מומחה לא. משמע ובר' שמכרי. ב"ש. ש"ס: לד) ל"ל בס' עד כמה (בכורות דף כח.) הגרי"ב:

עין משפט נר מצוה

מט א מי' פרק ג מהלכות שפה"מ הלכה לא:
ב מי' פ"ו מהלכות מעה"ק הלכה ד:
ג מי' פרק ג מהלכות שפה"מ הלכה לא:
ד הו מי' פ"ג מהל' כלים הלכה ד: ומעה"ק הלכה ד:
נא ז מי' פ"ז מהלכות מעה"ק הלכה ד:
נב ח מי' פ"ה מהלכות פרה אדומה הלכה ד:
נג ט מי' פרק ז מהלכות מעה"ק הלכה ד ופ"ה מהלכות פרה הלכה ד:

תורה אור השלם

1. ועשיתָ עלותיך הבָשָׂר והדָם על מזבח יהוה אלהיך ודם זבחיך ישפך על מזבח יהוָה אֱלֹהֶיךָ והבָשָׂר תאכל.
דברים יב, כז

מוסף רש"י

אם אין בשר. ולאי כגון שנטמא לא שנאכל, אין הדם מרוק (פסחים עז:) דם אע"פ שאין בשר. כשרוק ונפטרו הכעלים מה דם, עולה: בזריקה. שעומד כאלן חוזק מן הכלי, כדכתיב חלקו: אף בשר בזריקה. אלמא אריר יש ומחמת שאריר הוחקק לזריקה שעומד ככנס חוזק אל עבר שאריר למקרבנו. שריוח יש בין כבש למזבח. אריר יש בין כנס למזבח אלא היה לאם הכנס נוגע במזבח אלא אריר מעט מפסיק ביניהם (לעיל מב: וכעי"ז פסחים עז:), והמסבר את האיברים עומד על הכנס וחוזקן על מערכת הכלים לקרים מלות זריקה: או נפסל. בטיבל יום (פסחים עז:) ר"א אומר יזרוק, את הדם, כ"ל לטמאים לאחר כילוד טלין (דף עז.) דם אע"פ שאין בשר: ר' יהושע אומר לא יזרוק. ר' יהושע לטעמיה לאחר אם אין בשר אין דם, ויאם תוץ לקלעים בבשר קדשי הקדשים קאמר, שאמיתה שלהן מותרת עזרה, כדכתיב בכולהו מחלר אהל מועד יאכלוה, ואם יצאת נפסלת כדלעיל בכילד טלין מאל הקודש פנימה (שם לד):

שיטה מקובצת

ת"ל תעשית עולותיך בו'. עין לעיל דף פ"ב ע"ב: ואף רבי עקיבא. עין מוס' כתובות (דף ל"ב ע"ב):

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com